

Internt Notat

Dato: 17-05-2023

Sagsnummer: 00.17.00-A08-1-13
Sagsbehandler: Louise Løvschall Mørch
Ansættelsessted: Miljø og Affald

Referat fra mødet mellem Klima- og Naturudvalget og Agenda 21-gruppen den 11. maj 2023

Mødet blev afviklet i forlængelse af en udflugt til Vestforbrænding torsdag den 11. maj 2023 kl. 17-20.

Deltagere fra Klima- og Naturudvalget: Kenneth Rasmussen, Henriette Baden Hesselmann, Anette Rachlitz.

Deltagere fra Teknisk Forvaltning: Poul Jepsen, Johanne Bruun, Louise Mørch.

Deltagere fra Agenda 21: Jann Larsen, Vagn Kjærgaard, Ib Askholm, Peter Hansen, Jørgen Munch, Ellen Jensen, Henning Liljendahl, Jan Bothmann, Heidi Sachmann, Lis Jakobsen.

I. Velkomst og aktuelle sager i Klima- og Naturudvalget v/udvalgsformanden.

Udvalgsformand Kenneth Rasmussen bød velkommen og opridsede kort Klima- og Naturudvalgets aktuelle sager, der blandt andre omfatter følgende:

- Etablering af flere affaldskurve langs med Vestvolden.
- Evaluering af §17 stk. 4 udvalget.
- Projekt vedr. udbud af el-ladestander.
- Projektet med etablering af gadehaver. Hertil blev det tilføjet, at projektet desværre ikke bliver til noget grundet manglende interesse.
- DK2020 – implementering af indsatser. I 2023 er der primært fokus på borgerinddragelse.

Planen er godkendt af Concito. Arbejdet med at implementere indsatserne er nu påbegyndt. 35 ud af 50 indsatser er allerede i gang. Yderligere 14 indsatser igangsættes i år. Borgere og virksomheder skal inddrages, og der arbejdes med inddragelse på tre forskellige niveauer: Information, medindflydelse og medbestemmelse.

- Cykelstiprojekt på Hendriksholms Boulevard.

- Biodiversitetsplan.

Derudover var der ros til Agenda 21-gruppens indsats ved Grøn Festival på Tinderhøj skole.

Efter gennemgangen af de aktuelle sager var der et par spørgsmål:

- Et spørgsmål var til status på projektet på Rødovre Parkvej. Hvad er der sket med projektet?

Svaret er, at hvis projektet skulle gennemføres ville en masse gamle træer skulle fældes. Det er ikke hensigtsmæssigt, da der er meget biofaktor i træer og derfor bliver projektet ikke gennemført. Regnvandet der skulle håndteres som en del af projektet, håndteres på anden vis.

Der sikres en højere biofaktor ved ikke at gennemføre projektet. Derfor kan der godt arbejdes videre med området mellem de store træer, hvor der måske kan sås en engblanding i stedet for græs. Mere om det kommer med Biodiversitetsplanen, der forelægges i 2024.

- En bemærkning blev tilføjet om at Agenda 21-gruppen gerne vil indgå i en partnerskabsaftale ift. DK2020
- Derudover var der en drøftelse omkring offentligt tilgængelige ladestander i Rødovre Kommune. Der er planlagt en digital borgerinddragelsesproces, hvor borgerne kan byde ind med ideer til, hvor det giver bedst mening at placere ladestanderne. Det skal supplere til, at der kan skabes et komplet billede af, hvor det giver allerbedst mening at sætte dem op.
- Der var ros fra Agenda 21-gruppen til kommunen for at inddrage borgerne.
- Til sidst blev der efterspurgt en orientering om hvilke sager der behandles i TMU og KNU.

Alle dagsordener er digitalt tilgængelige på kommunens hjemmeside og man kan tilmelde sig, så man bliver adviseret.

2. PFAS – Hvor stort er problemet i Rødovre?

Som bekendt har der i den senere tid været meget fokus på PFAS i medierne. Det første fokuspunkt var brandøvelsespladser, hvor der har været anvendt brandslukningsskum med indhold af PFAS. I Rødovre har vi ikke egentlige brandøvelsespladser, men der er en grund i Kærene, hvor beredskabet tidligere demonstrerede slukning med brandskum for børn. Rødovre Kommune har fået udtaget jordprøver fra denne grund, som heldigvis viste lave koncentrationer af PFAS under Miljøstyrelsens grænseværdi for jord.

For nylig har der i medierne været meget omtale af regionernes mistankeliste over grunde, som kan være forurenede med PFAS pga. tidligere eller nuværende aktiviteter. I Rødovre drejer det sig om 240 grunde. Nogle af disse er allerede kortlagt af Region Hovedstaden som forurenede eller muligt forurenede, medens andre afventer Regionens sagsbehandling. Blandt de mistænkte grunde var børneinstitutionen Solen. Her har Rødovre Kommune fået udtaget jordprøver, som er analyseret for PFAS. Analyserne viste heldigvis lave koncentrationer under Miljøstyrelsens grænseværdi for jord. Der er ikke andre institutioner i Rødovre på regionens mistankeliste.

Hvad angår grundvandet, så er der målt PFAS over grænseværdien for drikkevand i alle 6 indvindingsboringer i Rødovre. På Espevang Vandværk har en boring måttet lukkes pga. PFAS. I de øvrige 3 bor-

inger svinger indholdet af PFAS omkring grænseværdien, og efter opblanding på vandværket overholder drikkevandet grænseværdien men kun med en lille margin.

De sidste 2 boringer hører til Værket ved Islevbro. Værket ved Islevbro er et regionalt vandværk. Det betyder, at HOFOR relativt let kan fortynde sig ud af det høje indhold af PFAS i vandet fra de 2 boringer i Rødovre.

Som sagt har Rødovre Kommune frivilligt udført undersøgelser på to lokaliteter, hvor der kunne være PFAS-forurening. Men generelt er det Region Hovedstadens opgave at undersøge og evt. oprense forurenede grunde, hvor man ikke kan gøre en forurener ansvarlig. Den fremtidige indsats over for PFAS afhænger derfor i høj grad af Region Hovedstaden.

- Der blev tilføjet en bemærkning om at der på p-pladsen ved tandlægerne i Carlsro også har været sprøjtet brandskum ud som børnene kunne lege i.

Det har formegentlig ikke været et årligt tilbagevendende arrangement og derfor bør man ikke være bekymret for forurening i området.

- Der var et spørgsmål til hvordan man kan fjerne PFAS fra drikkevandet.

PFAS kan renses ud med aktivt kul eller membranfiltrering, der også fjerner kalk.

- Der blev stillet spørgsmål til forurening generelt i kommunen også med andre stoffer som fx DDT pga. tidligere gartnerier og bly fra tidligere produktion i området omkring Irmabyen.

Hertil er svaret, at det er regionen, der bestemmer hvilke stoffer der er fokus på. Rødovre Kommune fik lavet undersøgelser af jorden ved alle børneinstitutioner i 2009-10. Jorden blev udskiftet på alle børneinstitutioner, hvor der var forhøjede værdier af forurenende stoffer.

3. Hvordan forbedrer vi biodiversiteten i Rødovre?

Selve arbejdet med biodiversitetsplanen er rigtig godt i gang og planen vil redegøre for, hvordan biodiversiteten i Rødovre Kommune forbedres. Der arbejdes pt. på 4 spor/temaer:

- Bevare og beskytte eksisterende grønne værdier i byen
- Udvikle metoder til at øge og forbedre grønne værdier i byudviklingen
- Udarbejde retningslinjer for anlæg og lægge en plan for omlægning af drift fra intensiv til ekstensiv drift
- Arbejde med kommunikation og formidling særligt i forhold til hvad private grundejere og boligforeninger kan gøre for at bidrage til bedre biodiversitet i byen.

Der blev i efteråret udsået 4 forskellige frøblandinger i Espelund Parken. Disse følges henover sæsonen, for at se, hvordan de enkelte arter i blandingen trives. På baggrund af det, foreslås det at udvikle en "Rødovre blanding" med en frøsammensætning, der passer til de jordbundsforhold, der er i Rødovre Kommune. Det er planen at der udvikles 2-3 forskellige blandinger med forskellige højder, idet det er hensigtsmæssigt med høje blandinger i eksempelvis parkerne og lave blandinger i vejrabatterne, så blomsterne ikke tager udsyn i trafikken eller falder ud over vej og cykelsti, når det visner.

Vej og Park har foreløbig udpeget 5 lokaliteter, der her i foråret omlægges fra klippet græs til blomstrende arealer. Samlet er det ca. 8500 m². Der arbejdes med flerårige frøblandinger med mange arter og mange farver. Der udsås i maj, arealerne er udpeget på vedhæftede kort og drejer sig om områderne ved:

- Espelund Parken. Ca. 4000 m²
- Rødovre vej i rabatterne for at forsøge at stoppe parkering i rabatterne. Ca. 100 m²
- Areal ved Tårnvej/Slotsherrensvej. Ca. 4000 m²
- Engskrænten. Ca. 200 m²
- Solsikken. Ca. 200 m²

Der er herudover udlagt et areal med uklippet græs på ca. 2600 m² i Espelund Parken under en lund af birke-træer. Udover højt græs er der udlagt dødt ved fra risiko træer fældet andre steder i kommunen, specifikt popler og pil fældet ved rådhuset. Der er boret huller i stammerne for at fremskynde forrådnelsesprocessen og fremvæksten af svampe.

Ved søen i Stadionparken plantes der hjemmehørende planter ved vandkanten for at øge oplevelsesværdien og biodiversiteten og der plantes flere blomstrende buske i parken. Der er etableret kvashegn i parken.

Der er desuden ved at blive planlagt en borgerworkshop den 3. juni i og omkring batteritogsmagasinet ved Vestvolden, som en del af indsatserne i DK2020. Vedr. biodiversitet omhandler det indsatserne 40/41 i klimahandlingsplanen. Det forventes at være et arrangement med deltagelse af eksperter, der kan formidle viden om biodiversitet i private haver.

Kommunen har friarealer ved Agerskovvej. De bliver ikke omlagt af Kommunens egen drift i år, men der er søgt midler til at omlægge arealerne, via Nordeas "her gror vi" pulje. Hvis der kommer midler omlægges de, ellers vurderes i forbindelse med arbejdet med biodiversitetsplanen. Kommunen har også friarealer ved Auroravej og de vil blive vurderet som en del af arbejdet med biodiversitetsplanen.

- Der blev stillet spørgsmål til hvilke frø blandingerne indeholder?

Der kommer mere information, når forsøget er kommet nærmere en konklusion, og det bliver også muligt at købe blandingerne.

- Der blev generelt efterspurgt mere information om igangværende projekter fx det på Rødovrevej, så borgerne ved at det er et projekt, der er i gang. Det kunne fx være ved at informere gennem den lokale avis eller måske kunne nogle medarbejdere komme ud til generalforsamlinger i grundejerforeningerne og fortælle om hvordan man forbedrer biodiversitet. Størstedelen af jorden i Rødovre er privat ejet, så det er vigtigt, at grundejerne er med.

Hertil er svaret, at kommunen er nød til at prioritere de midler, der er til rådighed. Kommunikation er essentielt, men vi vil prøve at prioritere og sætte ind, der hvor det giver mest mening.

4. Status på vandstand og biodiversitet i voldgraven.

Vandstanden er faldet og svaret er, at vi ikke ved helt hvorfor. Voldgraven er en del af et kæmpe stort hydraulisk system, og der er ikke afsat midler til at finde ud af hvorfor vandstanden falder.

På næste møde i Agenda 21-gruppen deltager Maja og Kristine fra Park og Natur. De er eksperter på området, da de arbejder med netop Volden og biodiversitet i Rødovre Kommune. På næste møde vil der derfor være mulighed for at emnet kan blive udfoldet yderligere.

- Ib Askholm havde forberedt et skriv omkring voldgraven og vandmiljøet i Rødovre. Det blev delt ud på mødet.

5. Orientering om Agenda 21 gruppens aktiviteter v/Jann Larsen.

Jann Larsen uddelte folderen om de guidede ture. Han gennemgik både turene og årets andre aktiviteter i Agenda 21-gruppen, bl.a. fremhæves:

- Årets affaldsindsamling kaldet Ren Dag.
- Bjørnebanden blev endnu en gang genstartet her i foråret. Der er ikke mange planter tilbage i Rødovre, så der bekæmpes også i nabokommunerne.

- Den sidste St. Bededagsaften er blevet afviklet med flot fremmøde – den kan evt. laves om til St. Hvededag næste år, så arrangementet kan føres videre.
- Valgmødet til Agenda 21-gruppen, årets generalforsamling afholdes i år den 8. juni på Rødovregård.

6. Eventuelt, herunder tid og sted for næste møde.

Forslag til dato for næste møde: torsdag den 5., 12. eller 26. oktober 2023.

Der vil blive meldt en dato ud for årets efterårsmøde på et senere tidspunkt.